GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 87. Joi 18 (30) Aprilie 1885.

Brașovŭ, 17 (29) Aprilie 1885.

Póte cineva sĕ-șĭ facă o ideă despre situațiunea, în care ne aflămŭ aḍĭ, noi Nemaghiarii, și despre spiritulŭ ce domnesce între guvernanții noștri, dacă acum ni se contestă chiar și dreptulŭ de-a critică faptele lorŭ și de-a avé o judecată și o convingere de sine stătătóre cu privire la cele ce se petrecŭ în țéră.

Părerea ce ni-amŭ dat'o asupra faimósei ordonanțe ministeriale, prin care se anuléză cunoscutulŭ conclusŭ alŭ representanței municipiului sibiianŭ, este împărtășită și de „Sieb. d. Tagblatt.“ Ce a făcutŭ ministrulŭ? întrébă numita fóiă. — A „cassatŭ“ *opiniunea reprobătóre* esprimată de adunarea municipală. — Dar óre se póte anulá opiniunea cuiva? Nu este acésta opiniune proprietatea nealienabilă a celui ce-o nutresce? Opiniunea și convicțiunea politică, ce-o conține memoratulŭ conclusŭ, ministrulŭ nu-o va puté anulá nicĭodată, elŭ o póte numai combate și *persecută*.

Acestŭ din urmă cuvêntŭ caracteriséză de minune situațiunea nóstră presentă. Suntemŭ prigonițĭ chiar și pentru convingerile nóstre, suntemŭ împedecațĭ în libera esprimare a opiniunilorŭ nóstre.

O scrisóre ce o primimŭ din pașaliculŭ lui Banffy, comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ, ne dă o icónă a stărilorŭ cu totulŭ anormale, sub carĭ geme aḍĭ poporațiunea nóstră și póte servi spre ilustrarea cuvintelorŭ esprimate și a principielorŭ proclamate de însușĭ șefulŭ guvernului, ca ministru de interne, în faimósa sa ordonanță dela 21 l. c. Amiculŭ nostru ne scrie următórele:

Domnule Redactorŭ!

Ne năpădescŭ năcasurile pornite dela putere întocmai ca sloii mânațĭ de valurĭ.

Stăpânii noștri trebuia negreșitŭ sĕ mai gémă sub domnia streină câte-va sute de anĭ, pentru ca din suferințele lorŭ sĕ învețe a cruța pe alții; sĕ învețe a respectá la alții ceea ce află că e bunŭ, folositorŭ, nobilŭ și iertatŭ lorŭ; sĕ învețe, mai bine ca în trecutŭ, a sci câtŭ e de mare durerea celui ce 'lŭ lovescĭ în cele mai sânte și curate drepturĭ ale sale.

Nui vorbă, că prin nătângia lorŭ stăpânii ne mai deschidŭ ochii, ba ne silescŭ la fapte marĭ, de cari pote amŭ fi uitatŭ, décă n'amŭ fi vĕḍutŭ că-i ințépă. Așa de pildă: S'ar fi împrospĕtatŭ memoria martirilorŭ Horia și Cloșca întru atâta mĕsură, s'ar fi mai dusŭ odată vestea lorŭ în lume, dacă batjocurindu-i Maghiarii noi nu ne-amŭ fi vĕḍutŭ siliți a'i apĕra cu tótă puterea? In multe locurĭ, ca și aicĭ pre la noi, s'arŭ fi ținutŭ parastase pentru sufletele lorŭ, décă stăpânirea nu le oprea? — Și óre procesele de agitare ca cele dela Deva dacă ne cășună supĕrărĭ nu suntŭ ele pentru noi totodată și folositóre? Óre vestea despre năcasurile și nevinovăția nóstră ducêndu-se în lume nu ne face serviciu? — Și óre le ticnesce acelora, carĭ tocmai prin aceea au voitŭ a ne face rĕu?

Dar lucrulŭ a începutŭ a se îngroșá și pe la noi, de cândŭ ne-a înzestratŭ, cine ne-a înzestratŭ cu Banffy. Din ḍi în ḍi legea de naționalitate devine mai ilusoriă, autonomia ni se ciungăresce bucată de bucată, încâtŭ abia a mai rĕmasŭ cotorulŭ.

Până mai ieri, alaltă-ierĭ se mai trimiteau și comitetului comitatensŭ convocările și programa pentru adunarea comitatensă județénă în trei limbĭ, așa că membrii cei ce nu sciu unguresce puteau totușĭ cunósce cestiunile puse la ordinea ḍilei. Acuma s'a schimbatŭ lucrulŭ. Programa se scrie numai ungaresce și negreșitŭ, că cei ce nu sciu acéstă limbă o aruncă de o parte și nicĭ prin gândŭ nu le trece a alergá la sfatulŭ celŭ mare, unde nu scii despre ce se tractéză.

In timpulŭ mai nou, de când Banffy este numitŭ comisarŭ de scóle, nu se mai scrie nimica românesce senatelorŭ scolare locale ci *numai ungaresce*. Nepricepêndŭ senatele nimicŭ ungaresce nu pot împliní poruncile și neîmplinindu-le li se va imputá negligență, care va aduce după sine spulberarea scólelorŭ nóstre. Eată scopulŭ vĕditŭ și demascatŭ.

Apoi mai cutéză a ḍice, că nu ne merge rĕu! Pasŭ de mai scrie că ni se face nedreptate, ca găgăuții dela Clușiu sĕ te mai întrebe: în care țéră din lume este mai multă fericire ca la noi?

Salutare!

Conflictulŭ anglo-rusŭ.

In 28 Aprilie se aștepta la Londra unŭ rĕspunsŭ din Petersburg la o depeșă, ce o adresase în sĕptĕmâna trecută cabinetulŭ marei Britanii cabinetului din Petersburg. Depeșa ruséscă póte sĕ fi ajunsŭ în mânile Lordului Granville și în modulŭ acesta Gladstone sĕ vină în posițiune de a'și îndeplini făgăduința dată în Joia trecută și de a face camerii comunelorŭ descoperirĭ. După unŭ comunicatŭ órecare se aștéptă la Londra și regina Victoria. Dintre ḍiarele, care aparŭ în Londra, numai »Pall Mall Gazette« nu 'șĭ-a pierdutŭ încă de totŭ speranța în pace. După comunicatele acestui ḍiarŭ chiar și cestiunea granițiĭ s'ar fi regulatŭ după dorința Emirului din Afganistanŭ. Pentru susținerea păcii se întrepune din partea Rusiei »Gazetta de Moscova« cu tótă resoluțiunea. Domnulŭ Katcov nu numai că doresce unŭ modus vivendi, dér pledéză pentru aceea, ca între Rusia și între Anglia sĕ se restabiléscă relațiunile cele mai sincere și mai leale. Domnulŭ Katcov póte avea cugetele cele mai bune și mai sincere, dér cum ar puté Anglia sĕ se mai încrédă în Rusia, când organulŭ oficiosŭ alŭ guvernatorului din Caucasŭ »Cavcas« cere în modŭ machiavelisticŭ, ca trupele rusescĭ sĕ ocupe Heratulŭ și când generalulŭ Curopatchin ține în Petersburg o prelegere la oficerii din statulŭ maiorŭ despre acestŭ obiectŭ.

In Anglia, câtŭ și în Rusia se continuă cu mare activitate pregătirile și înarmările. Admiralitatea englesă a construitŭ nave, cari mergŭ cu o iuțélă fórte mare. Aceste vapóre au de a combate și de a nimici torpilarele inimicului. Rusia este liniștită din partea Mării baltice, pentru că acolo are o flotă destulŭ de însemnată. Din contră flota Rusiei din Marea négră se află într'o stare destulŭ de rea. Dér navele acestea din Marea négră nu s'arŭ puté mĕsura cu flotă englesă din Marea mediterană. Așadér flota rusésca din Marea négră nu póte apĕra malurile mării. In Marea négră ar puté Anglia sĕ facă Rusiei cele mai marĭ daune, de aceea acésta va și lucra în Constantinopole, ca Dardanelele sĕ rĕmână închise. Orĭ cum va interpreta Anglia tractatele relative la trecerea navelorŭ de rĕsboiu prin Dardanele și prin Bosforŭ în Marea négră, totușĭ nu credemŭ, că ar avé curagiulŭ de a trece peste strimtorĭ fără de voia Turciei. In fața dușmanilorŭ din afară, în Rusia și nihiliștii vorŭ sta pe locŭ cu acțiunile lorŭ.

Unŭ nou conflictŭ diplomaticŭ.

In ḍilele acestea s'a produsŭ órecare încordare în relațiunile dintre Anglia și Francia, care numai bune urmărĭ pentru Marea Britanià nu póte avea în împrejurările critice în care se află.

Se scie, că Englesilorŭ le-a mersŭ rĕu în Sudanŭ, cu tóte sacrificiele ce au făcutŭ în banĭ și în ómenĭ. Pentru aceste nenorocirĭ Englesii au începutŭ sĕ acuse pe Francesii, că ei ar întreținé agitațiunea între aderenții Mahdiului. Totŭ năcazulŭ le-a căḍutŭ Englezilorŭ pe ḍiarulŭ francesŭ din Cairo »Bosphore égyptien,« pentru că acestŭ ḍiarŭ dedea informațiunĭ amĕnunțite despre cele ce se petreceŭ pe câmpulŭ de luptă, critica administrațiunea englesă în Egiptŭ, și așa Englesii de témă ca sĕ nu se agite spiritele în contra lorŭ, găsiră cu cale a oprì imprimarea ḍiarului și a-i închide tipografia. Ocasiune pentru acéstă procedere li se presentă Englesilorŭ, când la 4 Aprilie »Bosforulŭ egipténŭ« reproduse câteva pasage dintr'o proclamațiune a Mahdiului, pe care a doua ḍi le republică în limba arabă. Guvernatorulŭ din Cairo primì atuncĭ ordinŭ de a închide tipografia, împedecândŭ astfelŭ aparițiunea ḍiarului.

Consululŭ francesŭ din Cairo, a cărui intervenire o cerŭ proprietarulŭ tipografiei, protestă în contra acestui actŭ arbitrarŭ, dar agenții polițienescĭ ilŭ insultară. De aci isvorĭ conflictulŭ, care, dacă nu se va da Franciei satisfacțiune, póte sĕ ia dimensiunĭ îngrijitóre.

In acéstă privință scrie »Journal des Debats« dela 25 Aprilie:

„Nicĭ Egiptului, nicĭ Porței, nicĭ lui Nubar, care nu e nimicŭ, nicĭ Sultanului care n'are nimicŭ aicĭ a face, n'avemŭ sĕ ne adresămŭ, ci numai guvernului englesescŭ. Noi ceremŭ recunóscerea și respectarea dreptului nostru unei puterĭ, care ea însășĭ are unŭ mare interesŭ, pentru ca dreptulŭ gintelorŭ sĕ nu rĕmână literă mórtă. Ne place a crede, că guvernulŭ englesŭ nu împărtășesce pasiunile violente și pline de ură, pe care presa de dincolo de Mânșa le afișéză în acestŭ momentŭ contra Franciei. Se impută ḍiarului »Bosphore égyptien,« că a arĕtatŭ rea voință agresivă contra administrațiunei englese în Egiptŭ; dacă acésta e o rațiune suficientă, pentru ca elŭ sĕ fie suprimatŭ, ce trebue sĕ credemŭ despre ḍiarele din Londra, carĭ ne atacă fără mĕsură și fără cruțare? Ce trebue sĕ credemŭ despre „Standard,« care declară cu insolență că nu trebue sĕ se țină séma de cestiunea legalitățiĭ în afacerea »Bosforului?«..... Respectămŭ pe Englitera, i-am arĕtatŭ totdéuna prietenià, deplângemŭ rătăcirile ei trecĕtóre, avemŭ și acum încredere, că ea va reveni la bunulŭ simțŭ și la dreptate. Dacă ne înșelămŭ, evenimentele ne vorŭ spune și vomŭ lucrá în consecință, vomŭ menține dreptulŭ nostru, ilŭ vom face sĕ prevaleze. Ar fi o erôre a crede, că mijlócele ne vorŭ lipsĭ. Englitera are trebuință de Francia pentru regularea și astăḍĭ în suspensiune a afacerilorŭ egiptene. Ea ere séu va avé trebuință de Francia și în multe alte afacerĭ. Avea-va ea imprudența de a sacrificá simpatiile Franciei, pentru a face plăcere consulului ei din Egiptŭ, d. Barring? Póte că în curêndŭ ar regretá acestŭ faptŭ.«

Intr'adevĕrŭ, că Anglia de rêndulŭ acesta comite erorĭ pollitice greu de reparatŭ. In momentulŭ, când stă sĕ se încaere cu Rusia, când nu mai are nicĭ unŭ statŭ alăturea cu sine, n'ar fi mai mare rĕu pentru Anglia, decâtŭ când ar întărîta și pe Francia asupra ei.

Ocupațiunĭ la Balcanĭ

„L'Indépendance Belge“ a primitŭ dela corespondentulŭ sĕu particularŭ telegrama următóre:

Viena, Marțĭ 27 Aprilie séra.

După o faimă ce s'a lățitŭ în lumea diplomatică, importante negoțierĭ se urméză între cabinetulŭ din Viena și între Pórtă, în vederea acupațiunei apropiate a Șieniței, Novi-Bazarului și Mitroviței de către trupele austriace.

In totŭ casulŭ convențiunea, dacă s'a încheiatŭ, nu se va esecuta decâtŭ în luna lui Septemvre, deórece Austro-Ungaria n'are în Bosnia trupe deajunsŭ pentru a face ocupațiunĭ noué. In luna lui Augustŭ se vorŭ trimite spre acestŭ scopŭ doué divisiunĭ noué de infanteriă, una din Linz și alta din Olmütz.

SCIRILE ḌILEI.

După cum ni se scrie, Esposițiunea din Pesta se va deschide de sigurŭ la 2 Maiu a. c. Lucrările de așeḍare și punere în rêndŭ a obiectelorŭ, ce vorŭ fi espuse, abia s'au începutŭ. Sosescŭ pe fie-care ḍi mulțime de lăḍĭ și pachete. Tóte aceste stau claie grămadă prin magazine, așa că arangiorii își trecŭ timpulŭ mai multŭ cu căutarea lăḍilorŭ. Pe piața esposițiunei domnesce în împrejurările aceste cea mai mare confusiune.

Deschiderea esposițiunei se va face în modŭ solemnelŭ în 2 Maiu la 12 óre. După cântarea imnului imperialŭ va adresa A. Sa prințulŭ moștenitorŭ Rudolf, protectorulŭ esposițiunei, unŭ discursŭ la care Maiestatea Sa

va rĕspunde, declarândŭ esposiţiunea unguréscă din 1885 de deschisă.

—0—

Comitele Gustav Teleki s'a făcutŭ membru fundatorŭ alŭ reuniunii de maghiarisare din Cluşiu cu suma de 1000 fl. Ėcă încă unŭ »patriotŭ«, care nu scie ce sĕ facă cu banii.

—0—

Căpitanulŭ cl. 2. Paulŭ Munteanu, dela comanda corpului 12, supranumĕrarŭ în reg. 31 de inf., este înaintatŭ la gradulŭ de căpitanŭ cl. 1. La gradulŭ de căpitanŭ cl. 2 suntŭ înaintaţĭ: locotenenţii Davidŭ Pandrea din reg. 2 de inf., Vincenţiu Visoina din reg. 50 de inf. Mihailŭ Cimpoca din reg. 51 de inf, Dionisiu Săbăilă din reg. 64 de inf. La gradulŭ de locotenenţĭ suntŭ înaintaţĭ: sublocotenenţii Mihailŭ Brăteanu din reg. 82 de inf., Alexandru Negrea *alias* Guşeilă din reg. 2 de inf., Iónŭ Germanŭ din reg. 50 de inf.

—0—

Dr. Iónŭ Popŭ, medicŭ militarŭ, este transferatŭ dela bat. de vênătorĭ 28, la reg. de inf. 31.

—0—

Artista Teodorini s'a despărţitŭ de societatea operei italiane dela teatrulŭ Carolŭ din Viena. In casŭ că opera lui Marchetti „Rui Blas,« în care Teodorini avea sĕ jóce rolulŭ principalŭ, totŭ se va pune în scenă, va trebui sĕ se caute o altă putere în loculŭ Teodorinei.

—0—

Din Timişóra se scrie, că din causa epidemiei de vĕrsatŭ, comanda corpului a dispensatŭ pe reserviştii din comunele Orcifalĕu şi Mercifalĕu de esercіţiele de arme din anulŭ acesta.

—0—

Generalulŭ belgianŭ Brialmont a muritŭ ḑilele acestea. La îmormêntare, pe cosciugŭ s'a vĕḑutŭ o splendidă corónă de viorele şi de trandafirĭ albĭ cu inscripţiunea: »Generalului Brialmont, Românii din Francia şi Belgia.«

—0—

Cetimŭ în »Românulŭ:« In ceea-ce privesce ameninţarea — după cum se ḑice — de atentatŭ la viaţa d-lui Ionŭ Brătianu, mai aflămŭ că instrucţiunea a începutŭ. Primulŭ procurorŭ, care a fostŭ în gară la plecarea trenului, fŭ primulŭ care a făcutŭ cele dinteiu cercetărĭ lui Stefănescu, care, la rêndulŭ sĕu, a mărturisitŭ, că scrisórea este scrisă de dênsulŭ şi că ar fi avutŭ de gândŭ sĕ atenteze la viaţa primului ministru între Bucurescĭ şi Pitescĭ. Acestŭ Stefănescu luase biletŭ de drumŭ de ferŭ până la Pitescĭ.

—0—

»L'Indépendance roumaine« află, că o divisiune militară se va concentra spre a merge în Dobrogea, ca sĕ întărescă trupele de acolo, ér flotila română a primitŭ ordinŭ de a se duce la gurile Dunării.

—0—

Acelaşĭ ḑiarŭ comunică, că o comisiune militară se va duce în ḑilele acestea în Londra, spre a primi o importantă cantitate de cartuşe şi materialŭ de rĕsboiu, ce se comandase.

—0—

„Voinţa Naţională« spune, că Vinerĭ s'a făcutŭ pe linia Ploiescĭ-Predealŭ încercarea cu frêulŭ »Vistinghous.« Incercarea a reuşitŭ pe deplinŭ, astfelŭ că trenulŭ mergêndŭ cu o vitesă de 70 kilometre pe oră, îndată ce s'a pusŭ în mişcare frêulŭ, trenulŭ s'a opritŭ la o distanţă de 225 metri dela începerea funcţionărei, ér la iuţéla de 60 kilometre, frêulŭ a opritŭ trenulŭ la o distanţă de 140 metri, şi în fine la 40 kilometre, după unŭ percursŭ de 70 metri.

—0—

Naţional-Zeitung înregistrézá scirea împrăştiată în cercurile diplomatice din Berlinŭ, că împĕratulŭ Wilhelm ar fi primitŭ o scrisóre din partea Ţarului, care 'i comunică, că sorţii păcii au slăbitŭ fórte multŭ.

—0—

Guvernatorulŭ generalŭ Gurco, după cum se anunţă din Varşovia, a plecatŭ la Brzesc-Litevski, pentru ca sĕ privegheze lucrările de întărire.

O declaraţiune.

Pre când încheiasemŭ numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre primirămŭ, spre satisfacţiunea nóstră, o declaraţiune, subscrisă de toţĭ cei şépte tinerĭ universitarĭ românĭ, despre carĭ făcŭ amintire corespondinţa nóstră din Cluşiu.

Tinerii noştri declară categoricŭ, că dênşii *nicĭodată n'au avutŭ intenţiunea d'a se face membri ai reuniunei maghiare de cultură.*

Acésta declaraţiune le face onóre tinerilorŭ noştri şi este de ajunsŭ spre a scusá nebăgarea lorŭ de sémă faţă cu cursa, ce le-au pus'o colegii lorŭ ungurĭ.

Mărturisimŭ, că notiţa fóiei cluşiane, care vorbesce de aderarea acelorŭ tinerĭ la scopurile reuniunei de maghiarisare, amŭ trecut'o cu vederea, până ce ni-s'a atrasŭ atenţiunea asupra ei. Cetindu-o ne-amŭ mâhnitŭ şi ne-amŭ consternatŭ, dar o voce interióră ne spunea, că nu este cu putinţă, ca acea notiţă sĕ fie adevĕrată.

Sêmţulŭ nostru nu ne-a înşelatŭ. Tinerii noştri sunt conscii de ceea ce datorescŭ caracterului lorŭ naţionalŭ. Ii felicitămŭ pentru declararea că aşa şi numai aşa vorŭ sĕ fiă. Sĕ ne ierte numai o singură observare. Era a lorŭ datoriă, ca sĕ nu ignoreze scirea tendenţiósă a fóiei maghiare, ci sĕ-o desminţă fără întârḑiare, trăgêndŭ la rĕspundere pe cei ce au scris'o şi arătândŭ apucătura nedémnă, prin care au fostŭ aduşĭ într'o lumină falsă înaintea conaţionalilorŭ lorŭ.

Dacă tinerii noştri procedau astfelŭ, bine era şi n'ar mai fi venitŭ în neplăcuta posiţiune d'a se apĕra acum şi înaintea publicului românŭ, care numai vr'unŭ rĕu n'a pututŭ presupune în aceste momente grave dela fii sĕi, speranţa şi viitorulŭ sĕu.

Eată declaraţiunea, despre care e vorba:

Cluşiu, 27 Aprilie.

Domnule Redactorŭ! In Nr. din 26 Aprilie alŭ preţuitului ḑiarŭ, ce redigiaţĭ, în o corespondenţă datată B-Pesta 23 a. l. c. se cerŭ informaţiunĭ sigure cu privire la o faimă despre unii tinerĭ universitarĭ românĭ de aci, divulgată în cercurile junimei române din B-Pesta, că adecă aceia s'ar fi înscrisŭ ca membrii la reuniunea maghiară de cultură.

Spre desminţirea faimei subscrişii dămŭ următórele deslușirĭ:

Adevĕratŭ, că „oposiţionalulŭ" din Cluşiu în nr. sĕu din 16 Aprilie a. c. între scirile ḑilei a datŭ locŭ unei notiţe, în carea pe subscrişii îi publica ca membrii înscrişĭ la reuniunea maghiară de cultură; trebuia dară încă atuncĭ, numai decâtŭ sĕ declarămŭ, că notiţa respectivă nu e bazată pe adevĕrŭ; după ce însĕ amŭ vĕḑutŭ, că nici unŭ ḑiarŭ românŭ nu reproduce notiţa, aceea, eramŭ de credinţa tare, că publiculŭ românŭ nu trage la îndoiélă firmitatea caracterului fiilorŭ sĕi.

Se vede însĕ, că ne-amŭ înşelatŭ, căcĭ chiar unulŭ dintre aceia, despre carĭ nicĭ când nu presupunémŭ, cumcă s'ar lăsa sĕ fiă amăgitŭ de o atare faimă, ne recercà, sĕ le dămŭ deslușirĭ positive despre starea lucrului.

Decĭ pentru toţĭ aceia, carĭ încâtva dubitândŭ de caracterulŭ nostru, au datŭ creḑĕmêntŭ faimei greşite, declarămŭ următórele:

»Subscrişii nicĭ când nu amŭ avutŭ intenţiune sĕ ne facemŭ membri ai reuniunei maghiare de cultură. Ce e dreptŭ însĕ, amŭ subscrisŭ câte 10 séu 20 cr. pre listele de colecte, ce le purtau colegii noştrĭ maghiarĭ, parte sub o presiune morală, pentru că de mai multe orĭ amŭ fostŭ infestaţĭ pentru contribuirĭ spre unŭ scopŭ orĭ altulŭ, parte căcĭ unora li s'a spusŭ, că se colectézá pentru »societatea maghiară de ajutorare a juristilorŭ,« şi apoi nicĭ nu ne plesnea prin minte, că cineva se póte face membru cu 10 séu 20 cr. la o societate ca şi cea din cestiune.«

Ioanŭ Popescu, Iosifŭ Popescu, Alexandru Farkaşŭ, Ioanŭ Cherecheşŭ, Enea Draia, Eugenŭ Branŭ, Octavianŭ Boerŭ, juriştĭ.

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Din jurulŭ Reghinului săs., 21 Aprilie 1885.

Domnule Redactorŭ! Din raportulŭ vice-comitelui Murĕş-Turdei pro 1884, aşternutŭ comitelui supremŭ şi comitetului comitatensŭ, cu privire la administrarea publică şi alte afacerĭ oficióse, între altele se constatézá, că în comit. Murĕş-Turda după organisarea cea mai nouă se află 209 comune şi unŭ magistratŭ regulatŭ, adecă Reghinulŭ săsescŭ.

Numĕrulŭ locuitorilorŭ după conscrierea din anulŭ 1880 face 145.819. — Scóle suntŭ: 6 de statŭ, 3 comunale ajutate de statŭ, 242 confesionale, 1 particulară.

Intre scólele confesionale suntŭ: rom. cath. 26, gr. cath. 64, gr. or. 32, helveţ. 101, august. 5, unitare 13, israelite 1.

Pruncii obligaţĭ a umbla la scóla dela 6—12 anĭ suntŭ 16.132, dela 13—15 anĭ 7351. Dintre aceştia au cercetatŭ scóla, de tóte ḑilele 11.616, éră scóla de repetiţiă 3522, scóla particulară 7, scóla centrală 99 prunci. Numĕrulŭ pruncilorŭ, carĭ nu au umblatŭ la scólă, face 8239. — După confesiune numĕrulŭ pruncilorŭ, carĭ au cercetatŭ scóla este: rom. cat 1563, gr. cat. 3440, gr. or. 1854, helveţ. 6830, august. 716, unit. 629, israeliţĭ 212. Cu privire la limbă între umblătorii la scólă suntŭ: maghiarĭ 9234, germanĭ 716, românĭ 5294. Institutorĭ au fostŭ 278, dintre carĭ 153 calificaţĭ, éră 125 necalificaţĭ. Apoi 265 ordinarĭ şi 13 ca ajutătorĭ. Limba de instrucţiune este în 149 scóle cea maghiară, în 5 cea germană, în 85 cea română, în 11 maghiară-română şi în 2 maghiară-germană.

Păşescŭ acuma mai departe, pentru ca sĕ arătŭ în ce stare se află scólele confesionale din tractulŭ protop. gr. cat. şi gr. or. alŭ Reghinului săsescŭ, lăsândŭ celelalte tracturĭ protop. la o parte,—fiindcă nu amŭ deplină cunoscinţă despre starea scólelorŭ şi a altorŭ lucrurĭ ce se ţinŭ de scólă. Decĭ dară iată pe scurtŭ cum stămŭ noi cu scólele în acestea 2 tracturĭ protopopescĭ:

Cam peste totŭ loculŭ şi nu multe comune suntŭ fără scólă; în comune se află edificii scolare şi încă în stare bunişóră, éră în unele comune, unde edificiele scolare începŭ a se ruina, se facŭ pregătirĭ de edificarea altora nouĕ, prin urmare cu casele de scólă stămŭ bine

Mai rĕu stămŭ cu învĕţătorii, pentrucă de aceştia avemŭ puţinĭ calificaţĭ; cei mai mulţĭ suntŭ »Azbucherĭ« şi deja cam preste totŭ la noi în scóle lipsesce metodulŭ sĕnătosŭ de propunere. Acestŭ rĕu este din trecutŭ, şi vine de acolo, pentrucă nu suntŭ regulate lefele învĕţătorescĭ, nimenea până acuma nu şi-a pusŭ silinţă a face aşa ceva, şi poporulŭ fiindŭ lăsatŭ în voia lui, şi-a acordatŭ învĕţătorii cum a pututŭ; apoi că învĕţătorulŭ a mersŭ la scólă şi a ţinutŭ prelegerĭ cu pruncii, — este treaba dênsului; fiindcă în totŭ decursulŭ anului nu a fostŭ visitatŭ de nimenea.

Este dreptŭ şi aceea, că scólele nu au venite, decâtŭ că tóte lipsele necesare se acoperŭ prin repartiţiunĭ; pre lângă tóte acestea însĕ cei chemaţĭ a se îngriji de binele şi sórtea poporului, prin energiă şi activitate arŭ pute stărui, face şi aduce poporulŭ într'acolo, încâtŭ după putinţă a face leafă învĕţătorilorŭ.

Cumcă afirmaţiunea mea este dréptă, mĕ basezŭ pre esemplulŭ următorŭ: In tómna trecută, domnulŭ protopopŭ gr. cath. alŭ tractului Reghinulŭ săsescŭ Basiliu Raţiu a conchematŭ unŭ sinodŭ mixtŭ şi din preoţĭ şi din mirenĭ. In acela s'a luatŭ hotărîrea, ca pentru cercetarea scólelorŭ sĕ se alégă comisiunĭ mixte, care sĕ umble din comună în comună şi sĕ se convingă despre starea scólelorŭ şi altele; totŭ odată însă comisiunilorŭ li s'au impusŭ şi afacerea lefelorŭ învĕţătorescĭ. Şi ce sĕ veḑĭ, — mirare — comisiunea încredinţată, sub conducerea domnului Teodorŭ Harşianu, preotŭ gr. cath. în Beca română, a reuşitŭ, încâtŭ în celea mai misere comune ce se află în tractulŭ protop. gr. cath. alŭ Reghinului săsescŭ, — dela care puţinŭ s'a pututŭ aştepta, — a sistemisatŭ leafa învĕţătorésca pre cale pacînică dela 50 fl. la 150 fl.

Dar cum s'a întêmplatŭ acésta? Aşa că domnulŭ preotŭ susŭ numitŭ în mai multe rêndurĭ a datŭ rótă prin comunele d-sale încredinţate, singurŭ în persónă a visitatŭ scólele în vremea şi órele de propunere; unde nu a aflatŭ învĕţătorii în scóle i-a dojenitŭ, éră pe ómenĭ i-a mângăiatŭ pre altă cale, şi aşa când a cugetatŭ că întreprinderea sa va avé efectŭ, a începutŭ cu comisiunea, şi étă că prin propagarea cuvêntului de adevĕrŭ şi-a ajunsŭ scopulŭ şi misiunea şi-a înplinit'o: pentru acésta cu dreptŭ cuvêntŭ i se cuvine laudă. Étă energia, activitatea şi tactica cea bună a unui bărbatŭ ce progresŭ potŭ face între poporŭ!

Sĕ imitămŭ dară cu toţii paşii întreprinşĭ de susŭ numitulŭ domnŭ preotŭ şi apoi sĕ sperămŭ, că atuncia în tóte întreprinderile nóstre cu poporulŭ vomŭ reuşi bine.

Naţiunea română îşĭ are mângăerea în poporŭ. Poporulŭ românŭ acum deodată este sbicintatŭ prin dările cele multe, grele şi asupritóre, este materialminte adusŭ la sapă de lemnŭ; îlŭ nutresce mai multŭ curagiulŭ celŭ tare de ferŭ, cu care este înzestratŭ dela natură; însă pe lângă tóte acestea, când este vorba despre binele naţiunii şi a dênsului propriu, ascultă şi urméză sfaturilorŭ bune, şi în totă bună vremea faţă cu bărbaţii naţiunii se arată blândŭ şi supusŭ.

Sĕ ajutămŭ şi sĕ mângăemŭ poporulŭ dară cu sfaturĭ bune, dacă cu alte celea nu putemŭ, şi sĕ'lŭ îndemnămŭ, ca pentru scólă şi biserică sĕ facă bine, — pentru că acestea suntŭ scutulŭ naţiunii române şi dela acestea îşĭ aşteptă poporulŭ mântuinţa. ——tu.

Lucrările sinodului din Sibiu.

(Resumatŭ)

(Urmare).

Se ia spre sciinţă partea a cincea din raportŭ: V. Cu provocare la conclusulŭ sinodalŭ din 20 Aprilie 1884 Nr. prot. 52 privitorŭ la ajutorulŭ de statŭ de 24,000 fl. pentru clerulŭ archiedecesanŭ avemŭ onóre a raportá următórele:

La 24 Decemvre 1884 sub Nr. 2783 s'a înaintatŭ înaltului ministeriu de culte şi instrucţiune publică representaţiunea sinodului archidiecesanŭ cuprinsă la conclusulŭ sinodalŭ de sub Nr. 148 alŭ protocolului sinodalŭ din 27 Aprilie 1884. Escelenţa Sa, domnulŭ ministru de culte şi instrucţiune cu datulŭ 13 Ianuariu a. c. sub Nr. 1794 Pres a rĕspunsŭ la acésta representaţiune a sinodului, că nu póte sĕ o ia în consideraţiune, ci va urmá la împărţirea ajutorului de 24,000 fl. în sensulŭ normativului provĕḑutŭ cu aprobarea preaînaltă din 15 Decem-

vre 1883, şi dacă subscrisulŭ archiepiscopŭ şi metropolitŭ, şi consistoriulŭ archidiecesanŭ vorŭ rĕmâne prelângă vederile sale de a nu primi acelŭ ajutorŭ sub condiţiunile cuprinse în acelŭ normativŭ, Escelenţa Sa domnulŭ ministru va face împărţirea cu ocolirea autorităţii bisericescĭ. Conformŭ punctului 2 din conclusulŭ sinodului de sub Nr. protoc. 52 consistorulŭ în şedinţa dela 14 (26) Ianuariu a. c. sub Nr. 92 cons. a alesŭ o deputaţiune, care sĕ mérgă la Maiestatea Sa împĕratulŭ şi regele pentru a aşterne în numele sinodului archidiecesanŭ o preaumilită representaţiune, ce s'a statoritŭ prin consistoriu. Deputaţiunea în 5 Martie n. a. c. s'a presentatŭ la M. Sa în audienţă. Primirea deputaţiunei din partea Maiestăţei Sale a fostŭ fórte graţiósă şi rĕspunsulŭ Măiestăţii Sale ne îndreptăţesce la cele mai bune speranţe pentru unŭ resultatŭ favorabilŭ. Deputaţiunea la întórcere din Viena s'a opritŭ în Budapesta, pentru a se presentá la domnulŭ ministru presidentŭ şi la domnulŭ ministru de culte şi instrucţiune şi a le cere sprijinirea rugării aşternute Maiestăţii Sale cu privire la modalitatea împărţirei ajutorului de statŭ. Representaţiunea aşternută la Maiestate, dimpreună cu cuvêntarea rostită de conducĕtorulŭ deputaţiunei la acea ocasiune şi cu raportulŭ deputaţiunei consistoriale se alătură la acestŭ raportŭ sub ·/.. In legătură cu acestŭ obiectŭ avemŭ onóre a raportá mai departe, că în decursulŭ anului mai mulţĭ preoţĭ din archidiecesă, fie din necunoscinţa conclusului sinodului archidiecesanŭ din 1884 de sub Nr. protoc. 52, fie la indemnŭ din afară, s'au adresatŭ la înaltulŭ ministeriu deadreptulŭ cu suplicĭ pentru ajutorŭ. Aceste suplicĭ fiindŭ transpuse consistorului spre dare de părere din partea domnului ministru, consistorulŭ a dispusŭ a se restituí acelea domnului ministru prelângă declaraţiune, că consistorulŭ nu póte urmá altcum, decâtŭ numai în sensulŭ conclusului sinodalŭ. Unele din aceste suplicĭ conţinŭ aserţiunĭ şi afirmaţiunĭ, ce suntŭ apte a compromite atâtŭ pre preoţii în numele cărora s'au făcutŭ, câtŭ şi pre scriitorii, carĭ le-au făcutŭ în numele preoţilorŭ. Astfelŭ temerile consistorului pentru abusurĭ, ce se potŭ întêmplá la împărţirea ajutorului de statŭ pentru preoţime cu încungiurarea organelorŭ bisericescĭ, încă de acum aparŭ ca justificate. — Sinodulŭ primesce de a sa representaţiunea consistorului dată Maiestăţii Sale în numele sinodului, ia la cunoscinţă paşii întreprinşĭ de deputaţiune la reîntórcerea sa pela ministri din Peşta, şi regretă că s'au ivitŭ casurĭ, unde preoţii noştri trecêndŭ preste voia bisericei au cerutŭ ajutorŭ directŭ dela ministru, îndrumà totodată pe consistorulŭ archidiecesanŭ a-şĭ face datorinţa faţă cu preoţii, carĭ vorŭ lucrá contra concluselorŭ aduse de sinodŭ. — Se ia la cunoscinţă partea a şésa a raportului: VI. Causa întregirii protobresbiteratelorŭ vacante în archidiecesă a fostŭ unŭ obiectŭ, pre care consistorulŭ l'a ţinutŭ continuu în deaprópe evidenţă şi pre care în decursulŭ anului totŭ mai multŭ l'a promovatŭ spre resolvire. Dela darea ultimului raportŭ alŭ nostru s'au făcutŭ în acestŭ obiectŭ următórele:

1. S'au finalisatŭ actele, ce erau deja puse la cale pentru întregirea protopresbiteratelorŭ: a) alŭ Lupşei, pentru care este denumitŭ şi chirotesitŭ de protopresbiterŭ Ioanŭ Danciu, fostulŭ administratorŭ protopresbiteralŭ alŭ aceluia-şĭ tractŭ; b) alŭ Zarandului, în care este alesŭ, denumitŭ şi chirotesitŭ de protopresbiterŭ Vasiliu Dămianŭ, profesorulŭ gimnasialŭ în Bradŭ; c) alŭ Bistriţei, în care este alesŭ, denumitŭ şi chirotesitŭ de protopresbiterŭ Simeonŭ Monda, fostŭ capelanŭ parochialŭ în Borgo-Bistriţă; d) alŭ Câmpenilorŭ, pentru care este alesŭ, denumitŭ şi promovatŭ la trépta protopresbiterială, clericulŭ absolutŭ Romulŭ Furduiu. 2. S'a pusŭ în lucrare şi s'a finalisatŭ întregirea protopresbiteratelorŭ: a) alŭ Branului întregitŭ prin alegerea, denumirea şi chirotesirea de protopresbiterŭ a fostului administratorŭ protopresbiterialŭ Traianŭ Meţianŭ; b) alŭ Treiscaunelorŭ, fiindŭ acum alesŭ, denumitŭ şi chirotesitŭ întru protopresbiterŭ administratorulŭ parochialŭ în Breţcu Dimitriu Coltofeanŭ; c) alŭ Târnavei de josŭ, pentru care este alesŭ, denumitŭ şi chirotesitŭ de pretopresbiterŭ parochulŭ din Cerghidulŭ mare Nicolau Todoranŭ. 3. S'a făcutŭ alegerea de protopresbiterŭ în tractulŭ Cohalmului, carea însĕ anulându-se, s'a dispusŭ alegere nouă, carea se va esecutá după reconstituirea sinodului protopresbiterialŭ după noua arondare a cercurilorŭ electorale. 4. In protopresbiteratulŭ Turdei s'a făcutŭ alegerea de protopresbiterŭ, pe basa căreia s'a denumitŭ în modŭ prealabilŭ clericulŭ absolutŭ Petru Roşca, ér denumirea lui definitivă s'a făcutŭ pendentă dela iniţiarea lui în gradurile preoţiei şi în funcţiunile preoţeştĭ, precum s'a întêmplatŭ şi cu protopresbiterii noi alŭ Zarandului şi alŭ Câmpenilorŭ. 5. Mai rĕmânŭ dară ca neîntregite protopresbiteratele: Agnitei, Avrigului, Deeşului, Iliei, Mediaşului şi alŭ Sighişórei, pentru carĭ încă s'au făcutŭ din partea consistoriului dispoziţiunile de lipsă pentru pregătirea alegerii de protopresbiterŭ; lucrările de întregire pentru numitele protopresbiterate au rĕmasŭ sĕ se continue după reconstituirea sinódelorŭ protopresbiterale pe basa unei nouĕ arondărĭ a cercurilorŭ electorale, în carea privinţă observămŭ aicia: că intrevenindŭ unele schimbărĭ în ar n area protopresbiteratelorŭ aprobate de sinodulŭ archidiecesanŭ, adecă transpunêndu-se unele comune dintr'unŭ tractŭ într'altulŭ şi preste totŭ observându-se, că cercurile electorale pentru membrii mirenĭ la sinódele protopresbiterale nu sunt formate în tóte protopresbiteratele după o proporţiune numerică dréptă şi cu consideraţiune la tóte împregiurările, consistoriulŭ a dispusŭ a se forma de nou acele cercurĭ, şi noua arondare a acelora a se supune revisiunei consistoriale, ceeace se allă în curgere. A fostŭ dară naturalŭ şi necesarŭ a se amâna lucrările de întregire până după noua constituire a protopresbiteratelor pe noul periodŭ de trei anĭ. 6. In legătură cu întregirea protopresbiteratelorŭ aflămŭ de bine a da locŭ în acestŭ raportŭ la douĕ casurĭ de vacanţe în seria protopresbiteratelorŭ; acestea sunt: protopresbiteratulŭ Braşovului I devenitŭ în vacanţă prin mórtea protopresbiterului şi asesorului consistorialŭ în senatulŭ epitropescŭ, Iosifŭ Baracŭ, întêmplată la 27 Augustŭ 1884, — şi protopresbiteratulŭ Făgăraşului ajunsŭ de asemenea în vacanţă prin abdicere din causa neputinţei bĕtrâneţelorŭ a protopresbiterului Petru Popescu, căruia consistoriulŭ 'i-a asignatŭ începênd dela 1 Noembre 1884 o provisiune anuală de 200 fl. din bugetulŭ fondului preoţimei archidiecesane. Aceste douĕ protopresbiterate de asemenea se vorŭ întregi după reconstituirea lorŭ. — Consistoriulŭ e însărcinatŭ a dispune reîntregirea protopresbiteratelorŭ venite în vacanţă în timpulŭ din urmă. — Se ia la cunoscinţă partea a şéptea a raportului: VII. Prin conclusulŭ sinodalŭ din 24 Aprile 1884 Nrul protoc. 100 a fostŭ însărcinatŭ consistoriulŭ a aşterne Preavenerabilului sinodŭ un proiectŭ de o nouă arondare a cercurilorŭ electorale pentru deputaţii din archidiecesă la sinodulŭ archidiecesanŭ şi la congresulŭ naţionalŭ bisericescŭ. In considerare însĕ, că obiectulŭ acesta este de o însemnătate mare pentru viaţa nóstră bisericéscă şi pentru întregŭ organismulŭ constituţionalŭ bisericescŭ, prin urmare studiarea şi resolvirea lui recere unŭ timpŭ mai lungŭ, — consistoriulŭ şi-a reservatŭ a se ocupa de acestŭ obiectŭ de locŭ după încheerea sesiunei sinodalĭ din anulŭ acesta, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, pentru că o nouă arondare a cercurilorŭ electorale pentru sinodŭ şi congresŭ va fi sĕ intre în viaţă numai la espirarea periodului nou de trei anĭ, şi aşa n'a fostŭ neapărată trebuinţă de a preferì acestŭ obiectŭ altorŭ afacerĭ consistoriale, asemene importante, dar totodată mai urgente. Aşa dar proiectulŭ de arondare alŭ cercurilorŭ electorale pentru deputaţii sinodalĭ şi congresualĭ pentru care altcum avemŭ materialŭ adunatŭ, consistoriulŭ îşĭ va lua voiă a-lŭ substerne Preavenerabilului Sinodŭ la sesiunea anului viitorŭ. — Proiectulŭ de sub întrebare sĕ se aştérnă negreşitŭ sinodului în sesiunea procsimă. — In fine se ia spre sciinţă partea a opta: VIII. Despre alte însărcinarĭ primite dela Preavenerabilulŭ sinodŭ, precum: despre crearea unui fond pentru preoţii din archidiecesă, despre punerea în lucrare a fundaţiunei lui »Andronicŭ,« despre pregătirea unui planŭ de zidire a seminarului, şi eventualŭ despre alte odiecte, se vorŭ presenta Preavenerabilului Sinodŭ rapórte separate. — Se ia spre ştiinţă.

In şedinţa a V-ea, 4 Aprilie 1885, presidiulŭ presentéza: 1) petiţiunea mai multorŭ parochienĭ din Câmpenĭ pentru regularea posiţiunei capelanului Mihailŭ Contesŭ; 2) petiţiunea mai multorŭ poporenĭ din Muréşŭ-Sântgeorgiu pentru strămutarea preotului Ioanŭ Runcanŭ în altă parochiă; 3) petiţiunea comitetului parochialŭ totŭ din aceea comună pentru ordonarea cercetării în causa abusurilorŭ comise în acea parochiă; 4) petiţiunea parochienilorŭ din Agîrbiciu (protopresbiteratulŭ Turdei) pentru ordonarea întregirei postului de preotŭ, vacantŭ în aceea parochiă; 5) petiţiunea preotului George Popoviciu din Petruşanĭ (protopresbiteratulŭ Abrudului) pentru conferirea unui ajutorŭ de 140 fl.; 6) petiţiunea comitetului parochialŭ din comuna Corunca pentru acordarea unui ajutorŭ în banĭ; 7) petiţiunea sinodului parochialŭ din Păucea pentru acordarea unui ajutorŭ de 200 fl. v. a.; 8) Petiţiunea parochului Ioanŭ Ţintea din Şelimber penacordarea unui ajutorŭ. — Se transpunŭ comisiunilorŭ respective. (Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Berlinŭ, 28 Aprilie. — Ministrulŭ Lucius a plecatŭ sĕ visiteze esposiţiunea din Pesta.

Londra, 29 Aprilie. — In camera comunelorŭ Gladstone comunicà, că guvernulŭ n'a primitŭ nicĭ o representaţiune din partea Rusiei pentru ocuparea portului Hamilton. Rusia nu a renunţatŭ la obligămêntulŭ de a nu ocupa Heratulŭ. Guvernulŭ n'a primitŭ nicĭ o adeverire a sgomotului despre o nouă luptă între Ruşĭ şi Afganĭ.

DIVERSE.

Arderea cadavrelorŭ în Germania. — Cu ocasiunea arderii cadavrului la Gotha a ministrului din Brunswick, d. de Liebe, »Gazetta de Breslau« publică unŭ articolŭ din care reproducemŭ pasagele următóre: »D. de Liebe a făcutŭ cunoscutŭ ultimele séle dorinţe, că doria ca rĕmăşiţele lui sĕ fie arse. Familia sa, voindŭ sĕ esecute acéstă voinţă, s'a vĕḑutŭ nevoită d'a face sĕ se transporte corpulŭ lui la Gotha, căcĭ la Berlin cremaţiunea este oprită. Acum câteva sĕptămânĭ, primulŭ demnitarŭ eclesiasticŭ a'ŭ ducatului Gotha, d. Carolŭ Schwartz, şi totŭ clerulŭ a asistatŭ la ceremonie, dovedindŭ astfelŭ că nu vĕdŭ în acésta nimicŭ care trebuie sĕ fiă opritŭ. Esemplulŭ omului bisericei este acum urmatŭ de unŭ omŭ de statŭ; dér familia sa trebue a recurge la unŭ espedientŭ pentru a se conformá dorinţei esprimate. In Prusia, unde acum o sută de anĭ Fredericŭ celŭ Mare profesa că fiecare este liberŭ de a-şĭ căuta scăparea după modulŭ sĕu d'a vedea, écă că nu póte cineva dispune de propriele séle resturĭ şi unŭ omŭ de bine este silitŭ sĕ emigreze ca sĕ facă a fi înmormêntatŭ după cum vrea.« »Gazetta de Breslau« vede în cele douĕ casurĭ, Schwartz şi a lui Liece, indiciulŭ că cestiunea cremaţiunii nu póte a întârḑiá sĕ fiă pusă la ordinea ḑilei.

* * *

Cum sĕ fie femeile şi cum sĕ nu fie. — Femeile sĕ fie ca luna: atâtŭ de luminóse şi poetice, şi nicĭ aşa ca luna: sĕ nu aibă curte împreiurulŭ lorŭ. — Femeile sĕ fie ca césornicele: punctuale şi progresândŭ cu timpulŭ, şi nicĭ aşa ca césornicele: sĕ nu se lase a fi întórse. — Femeile sĕ fie ca unŭ generalŭ: cu atitudine maiestetică şi hotărîte, şi nicĭ ca unŭ generalŭ: sĕ nu conducă atâţia bărbaţĭ. — Femeile sĕ fie ca gura: trandafirii şi fragede, şi nicĭ ca gura: sĕ nu musce atâtŭ de desŭ. — Femeile sĕ fie ca o esposiţiă de arte: ochiulŭ sĕ nu întêlnéscă decatŭ frumosulŭ, şi nicĭ ca o esposiţiă de arte: ceea ce întêlnesce ochiulŭ sĕ nu fiă numai artă.

* * *

Nouĕ nebunii ale modei. — Ordinulŭ de ḑi celŭ mai nou alŭ modei a introdusŭ în Newyork éraşĭ întrebuinţarea cerei de sigilatŭ şi prescrie ca: scrisorile de gratulare sĕ fie sigilate cu céră galbenă, cele de condolenţă cu céră négră, cele de dragoste cu céră albastră, cele amicale cu céră roşiă purpuriă, cele de afacerĭ cu céră roşiă cărămiḑiă, învitările cu céră albă.

BIBLIOGRAFIA.

Estetica, sciinţa filosofică despre »Frumosŭ şi Arte« de I. P. Florantinŭ, profesorŭ de filosofiă la liceulŭ centralŭ din Iaşĭ. Partea I. Estetica generală: »Frumosulŭ«. — Iaşĭ, tipografia Buciumului românŭ, 1874. Preţulŭ 2 lei 50 banĭ séu 1 fl. 50 cr.

Jocurĭ froebeliane séu pedagogice pentru scólele primare, familii şi grădinĭ de copii, de I. P. Florantinŭ profesorŭ de filosofiă la liceulŭ centralŭ din Iaşĭ, şi de limbă germană la scóla comercială. — Iaşĭ, tipografia Lucrătorilorŭ românĭ asociaţĭ, 1884. Preţulŭ 50 banĭ.

Uşorulŭ cetitorŭ, metoda cea mai nouă: Abecedarŭ intuitivŭ de părete, pentru copii, recruţĭ, ucenicĭ, sătenĭ, elevĭ de clasa I primară etc. de I. P. Florantinŭ. Iaşĭ 1883, tipo-litografia H. Goldner. Preţulŭ 25 banĭ séu 15 cr., la autorŭ cu rabatŭ de 20 la sută.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 28 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	93 85	Bonurĭ croato-slavone	101.—
Rentă de hârtiă 5%	89.40	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	114 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95.80	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	117.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.-	Renta de hârtiă austriacă	80.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	104.70	Renta de arg. austr.	80 65
Bonurĭ rurale ungare	102.—	Renta de aurŭ austr.	105 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Losurile din 1860	139 50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—	Acţiunile băncei austro-ungare	861.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Act. băncei de creditŭ ung.	279.75
Bonurĭ rurale transilvane	100.25	Act. băncei de creditŭ austr.	281.25
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.88
		Napoleon-d'orĭ	9.97 1/2
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.75
		Londra 10 Livres sterlinge	126.20

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 29 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.73	Vênd.	8.74
Argint românesc	»	8.65	»	8.70
Napoleon-d'orĭ	»	9.93	»	9.97
Lire turcescĭ	»	11.18	»	11.22
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.84	»	5.86
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	120.—	»	121.1/2
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Mulțămită generală din Brașovŭ.

Adeverimŭ că amŭ învĕțatŭ dela d-lŭ **J. Graf** în timpŭ de 6 sĕptĕmânĭ completŭ desemnulŭ de croitŭ pentru haine femeescĭ și compunerea lorŭ. Dreptŭ aceea ne simțimŭ atinse în modŭ plăcutŭ de a exprima dlui I. GRAF mulțumita nóstră pentru ostenéla și diligența sa și de a-lŭ puté recomanda pretutindenea cu privire la cunoscințele sale speciale și la metodulŭ sĕu ușorŭ de cuprinsŭ.

Brașovŭ, 27 Martie 1885.

Mary Wihnanek, Carolina Hermann, Luise Ackerfeld, Helene Scholtes, Regina Mehlbächer, Elise Geist.

Nr. 1406/1885
pret.

Concursŭ.

Spre ocuparea postului de notarŭ comunalŭ în Comuna mare Țînțarĭ, cu care postŭ este înpreunată léfa anuală de 400 fl., cuartirŭ liberŭ și 4 orgii de lemne de focŭ, pe lângă tragerea taxelorŭ de lucru statorite prin statutŭ, se escrie prin acésta concursŭ cu terminŭ până în 30 Maiu a. c.

Se provócă decĭ toțĭ aceia, carĭ dorescŭ a dobêndi acestŭ postŭ, cumcă sĕ'șĭ ínainteze suplicele lorŭ instruate în sensulŭ §§-lorŭ 74 și 75 din art. de lege XVIII din anulŭ 1871, apoi a §-lui 6 din art. de lege I din anulŭ 1883, la subscrisulŭ până la terminulŭ de susŭ, cu atâta mai sigurŭ, pentru că suplicele întârdiate nu se vorŭ lua în considerare.

In fine se observă, cumcă se cere, ca notarulŭ ce se va alege se posédă perfectŭ limba maghiară și română atâtŭ cu vorba câtŭ și în scrisóre.

Branŭ în 25 Aprilie 1885.

Alesandru Belu,
pretore.

(Nr. 55) 1—3

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.